

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	40 lei
6 luni	20 "
3 luni	10 "
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitei*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Inalienabilitatea pământurilor date după legea rurală, de d-l Petre Popescu.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, s. I: *Bercu Iancu Lawer cu Elena Focșa* ;

Idem: *Florea Dănescu ș. a. cu Dumitru Lovin* ;

Idem, s. II: *Cerere de regulare de competență făcută în cazul lui P. S. Ioniță*.

Curtea de apel București, s. III: *Adela și Elena Georgescu ș. a. cu C. F. Robescu ș. a. (afacerea testamentului Niță Stere)* ;

Tribunalul Ilfov, s. III: *Sofia Petriceanu cu George C. Barozzi*.

Inalienabilitatea pământurilor date după legea rurală

— Lupta între două principii —

La 1884, revizuiuindu-se Constituția, legiuitorul a ținut să dea principiului inalienabilității pământurilor rurale caracterul unui principiu constituțional, și a intercalat în lege articolul 132, al cărui prim alineat zice: «Pământurile foștilor clăcași, ale însurățeilor și ale locuitorilor, cari au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți de ale Statului, *sunt și vor fi inalienabile* în timp de 32 ani dela promulgarea acestei legi».

Principiul acesta fusese deja adoptat de legiuitorul dela 1864 pentru pământurile clăcășești, cu excepțiunea însă a posibilității de instrăinare către comună sau săteni. Constituantul nu ne mai pomenește nimic de această excepțiune și în felul lui absolut de a se exprima ne face să credem că el a voit să abroge dispozițiunea art. 7 din Legea rurală.

Totuș, fiindcă el a zis: «*sunt și vor fi inalienabile...*» s'a căutat a se interpreta cuvântul «sunt» ca o consfințire a inalienabilității atunci existente, adică a inalienabilității față de toată lumea afară de săteni și comună. S'a zis că constituantul n'a

căutat să modifice caracterul principiului așa cum a fost introdus în legea rurală, ci *l-a constituționalizat* pur și simplu, mai prelungindu-i termenul de aplicațiune.

Nu credem ca aceasta să fie o interpretațiune care să reziste unui examen mai riguros. Din faptul că legea zice: *sunt....* inalienabile nu putem trage de loc un argument temeinic în sprijinul zisei explicațiuni, căci de câteori nu întrebuintează legea prezentul verbelor pentru a reglementa o stare de lucruri ce n'a avut ființă decât dela promulgarea ei? Exemplele abundă în orice text, și dacă aci — în art. 132 — se repetă mai departe cuvântul sub forma «vor fi», e pentru că legiuitorul se referă la pământurile cari aveau a se dobândi de aci înainte, cum și la enunțarea termenului care urmează imediat.

Dar, în afară de aceste considerațiuni, atât constituantul, cât și legiuitorul dela 64 nu au putut lua și înțelege principiul inalienabilității decât așa cum îl înțelege și îl concepe toată lumea: *o prohibițiune a legii de a instrăina un drept*. Caracterul mai mult sau mai puțin atenuat al principiului nu poate să rezulte decât din legea care-l prevede, care-l aplică. Astfel legea rurală, prevăzând inalienabilitatea pământurilor date foștilor clăcași, atenuiază rigoarea principiului prin excepțiunea pentru cazurile când achizitori ar fi comuna sau vreun sătean. Art. 132 din Constituție, prevăzând inalienabilitatea acelorași pământuri, atenuiază și el rigoarea principiului, *dar prin alte excepțiuni* anume arătate în alineatele 2 și 4 pentru cazurile când pământurile ar fi situate în raza orașelor sau când s'ar face schimburi de pământ contra pământ. Tot astfel Codul civil (art. 1248), prevăzând inalienabilitatea imobilelor dotale, are grija de a îndulci și el rigoarea principiului, arătând anume cazurile când acele imobile se pot instrăina. Principiul dar în sine este absolut și acelaș peste tot. Numai legile, adoptându-l, îl mai îndulcesc, îl fac mai accesibil fie-

care după natura lor și după cerințele juridico-sociale ale timpului când ele se nasc.

Acum... că legiuitorul dela '84, adoptând principiul, l-a atenuat atât de puțin încât am putea zice că l-a consacrat deabinelea în toată rigoarea lui, este adevărat; că prin aceasta a dat lovitura de grație principiului—opus inalienabilității—acel al liberei circulațiuni economice, principiu deja rănit prin legile dela '64 și '79 este, din nefericire, tot așa de adevărat, și dacă jurisprudența a ajuns prin o interpretare de conciliațiune forțată la cunoscuta soluțiune contrarie, aceasta nu face mai puțin manifestă intențiunea legiuitorului așa cum rezultă real din text, ci dovedește tocmai că acea intențiune a fost cu desăvârșire greșită și contrarie principiilor fundamentale, cerințelor inexorabile ale progresului social-economic.

Poate că jurisprudența n'a avut un rol mai frumos ca în această împrejurare.

Dar se va zice, ce considerațiuni așa de grave a putut îndemna pe constituent să adopte principiul inalienabilității în toată rigoarea lui și să nesocotească astfel pe celălalt principiu mult mai însemnat al circulațiunii bunurilor? Credem că numai amintindu-ne și studiind împrejurările istorice în cari s'a revizuit Constituția la 1884 vom putea să explicăm și să scuzăm întru câtva acest gest anti-economic și absurd al constituentului.

În legea penală se scuzează o persoană, care în legitima-i apărare, sub imperiul temerii sau teroarei, trece peste marginile apărării. Situația constituentului român, sau mai bine a Statului care se personifica în acest constituent, nu era deloc departe de a unei asemenea persoane care se vede, în furia apărării, lovind un nevinovat.

În adevăr, atmosfera în care s'a revizuit Constituția la 1884 era deja încărcată, spiritele încă surescitate de când sub presiunea Marilor Puteri se modificase celebrul articol 7, deschizându-se poarta încetățenirii pentru străinii de orice rit, deci și pentru ovrei, cărora, prin posibilitatea de a deveni români, li se tăiasă piedica de a dobândi pământuri rurale. Un pericol amenința dar elementul românesc de baștină, care se vedea de aci înainte concurat la proprietatea rurală de alt element românizat de drept, dar de fapt.... rămas străin.

Sub înrăurirea acestei perspective, nu tocmai surázătoare, legiuitorul se hotărăște a constituționaliza principiul inalienabilității pământurilor rurale, fapt care pentru el apărea în acele împrejurări ca o măsură de ordine publică și de conservare națională. Dar, în arzătoarea lui grije de a asigura proprietatea rurală în mâinele sătenilor

români de baștină contra elementelor surplantate prin naționalizare, legiuitorul—cum zic—a trecut peste marginile apărării, imobilizând cu totul aceeași proprietate în mâinele celor cari o posedau. «Decretez—pare a fi zis el—inalienabilitatea pământurilor rurale... foarte bine, dar situațiunea juridică eventuală a străinilor de alt rit trebuie să mă îngrijească acum; ea nu mai este aceeaș ca la 1864, străinii aceștia putând de acum înainte să se naționalizeze și, așezându-se la țară, să devină săteni români. Nu mai e dar prudent să atenuiez principiul cu excepțiunea pusă de legiuitorul dela 1864, noțiunea juridică de «sătean» putând fi aplicabilă pe viitor la elemente noi, cari, mă tem, să nu fie refractare intereselor vitale ale națiunii mele. Dacă a-și prevedea—pe de altă parte—excepțiunea numai în favoarea sătenilor autochtoni,—excluzând pe cei naționalizați, ar fi, în adevăr, o soluție, dar prea bătătoare la ochi.... străinătății de ale cărei presiuni și intervenții.... sunt sătul».

Strâns—se pare—între aceste considerente puternice, constituentul s'a mărginit a edicta principiul inalienabilității fără excepțiuni altele decât cele două amintite mai sus și cari, drept vorbind, nu rup mai nimic din rigoarea principiului.

Ce se întâmplă însă după aceea? Principiul liberei circulațiuni a bunurilor fusese înăbușit, strivit; el își reclama acum dreptul lui la viață, contra celuilalt principiu rigid și inflexibil consfințit de legiuitor.

Și atunci se naște între dânsese o luptă căreia jurisprudența i-a pus în cele din urmă capăt prin o transacțiune onorabilă pentru ambele părți. Ea a luat expresiunea: *sunt* și vor fi inalienabile..., în sensul că constituentul n'a înțeles să schimbe caracterul inalienabilității decretate de legiuitorul rural, stabilind astfel o deplină conciliațiune a textelor, a căror deosebire de redacțiune nu lasă totuș nici o îndoială.

Interpretarea aceasta a jurisprudenței deși în adevăr arbitrară, din punct de vedere strict juridic, a fost însă o interpretare imperios reclamată din punctul de vedere al dreptului propriu zis, al celui drept superior care se rezumă nu în inflexibilitatea neîndurată a principiilor, ci în armonizarea lor deplină.

Fierbinți.

Petre Popescu
Magistrat.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența delu 6 Maiu 1909

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte
Bercu Iancu Lawyer cu Elena Focșa

Partaj —Efectele partajului față de coerezi.
Hotăriri judecătorești.—Ce trebuie să conțină o hotărîre.—Pedeapsa prescrisă de lege pentru neobservarea art. 123 din Proc. civilă.

1. Art. 786 din Codul civil, care se ocupă de efectele împărțelii, prevede că fiecare coerede este prezumpt că a moștenit singur și imediat toate bunurile cari compun partea sa sau cari i-au căzut prin licitațiune și că n'a fost niciodată proprietar pe celelalte bunuri ale succesiunii.

Că de aci rezultă că prima consecință practică a principiului retroactivității partajului înscris în acest articol este că dispar ipotecile, înstrăinările și constituirile de drepturi reale, stabilite în timpul indiviziunii de către un erede asupra imobilului succesoral care nu face parte din lotul său, în urma împărțelii, și că, prin urmare, drepturile concesionate sunt menținute dacă imobilul este atribuit aceluia care le-a constituit.

2. Articolul 123 din Proc. civilă prevede în adevăr că hotărîrea va cuprinde obiectul cererii și apărările părților în scurt, aceasta însă sub pedeapsa disciplinară pentru cel ce se va fi abătut, iar nu sub pedeapsă de nulitate a hotărîrii.

Decizia 202/909. — Respins recursul făcut de Bercu Iancu Lawer, contra deciziei Curții de apel Iași, s. II, No. 42/88, dată în proces cu Elena Focșa.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați C. C. Arion și P. Borș, în dezvoltarea motivelor; și

Pe d-l avocat G. Ivașcu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare:

«Greșită aplicațiune a art. 786 din Codul civil și exces de putere.

«Chiar în dreptul modern partajul are dublu caracter mixt, translativ și declarativ, iar nu precum îl cred unii, numai declarativ. Astfel fiind, am fi autorizați să interpretăm articolul precitat în sensul că în virtutea lui să poată recunoaște transmiterea proprietății imobilului cu sarcinele ce-l afectau când era încă indiviz. Dar, oricum, această doctrină este controversată și nu înțelegem a o discuta din momentul ce părțile, prin actul de împărțeală cari l-au executat, au înțeles să deroge la ficțiunea legii, convenind pentru o vânzare cu sarcină în loc de o împărțeală. Prin voința părților s'a abandonat ficțiunea legii, rezultând din textul art. 786, și s'a renunțat la o doctrină controversată, înbrățișând sistemul principiilor atributive a transmiterii proprietății cu sarcinele cari grevau imobilul încă de când era indiviz.

«Din circumstanțele de fapt, stabilite și recunoscute de însăși Onor Curtea de apel, reiese că publicațiunile și afișele pentru punerea în vânzare a moșiei Boanta, prevăzută sarcina respectării contractului pentru pădure, autentificat și transcris, ce-l avea autorul meu; și apoi chiar vânzarea licitativă s'a desăvârșit cu această sarcină, cum probează titlul de cumpăratură al adversarei, adică ordonanța de adjudecare a Tribunalului Roman No. 110/883. Deci d-na Elena Focșa a știut ce cumpără și cum cumpără, probă că a renunțat la ficțiunea art. 786 din Codul civil, căci altfel s'ar fi opus și ar fi făcut contestație la vânzare, ceea ce însă n'a făcut. Iată dar că voința părților a fost clar manifestată, că d-na Elena Focșa cumpără moșia cu sarcina în chestiune, și atare voință urma să fie respectată și de instanțele judecătorești. Întru cât nu se poate susține a se fi adus cea mai mică atingere ordinii publice prin derogățiunea făcută la ficțiunea legii.

«Credem că avem dreptul a afirma că Onor Curte de apel a săvârșit un manifest exces de putere când n'a voit să țină seamă de convențiunea părților și când a încuvîntat că partea adversă să o rezilieze fără cel mai mic cuvânt de dreptate și numai în baza unei pretinse ficțiuni legale neaplicabile cazului în speță, la care însăși dânsa a renunțat».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din

care se constată următoarele: după încetarea din viață a lui Iorgu Focșa rămânând ca avere moșia Boanta din județul Roman și ca moștenitori Elena Focșa, intimata de azi, și Grigore Focșa, acesta din urmă a intrat singur în posesiunea averii și a încheiat cu I. Lawer, autorul recurentului de azi, un contract pentru vânzare spre exploatare, în termen de trei ani, a 25 fălci din pădurea aflată pe acea moșie; că urmând judecată între vânzător și cumpărător, pentru executarea aceluia contract, Gr. Focșa a rămas definitiv condamnat prin sentința Trib. Ilfov, s. II, No. 672 din 1881 ca să permită lui I. Lawer exploatarea acelor fălci de pădure în termen de trei ani fără cinsprezece zile;

Că, în urma acestora, vânzându-se prin licitație publică moșia în chestiune pentru diviziune între moștenitorii Gr. Focșa și Elena Focșa, moșia s'a adjudecat asupra intimatei de azi Elena Focșa, care a și depus jumătate din preț, partea convenită comoștenitorului său; că, în urma acestora, Iancu Lawer, autorul recurentului de azi, a intentat acțiunea care face obiectul procesului de față, prin care cere ca Elena Focșa să fie condamnată să-i pună la dispoziție 22 fălci de pădure de pe moșia Boanta, spre a le exploata în curs de trei ani fără cincisprezece zile cu Gr. Focșa, cum și a sentinței sus menționate din 1881;

Considerând că Curtea de apel, prin deciziunea atacată cu recurs, a respins ca nefondată acea acțiune pe temeiul art. 786 din Codul civil;

Considerând că acest articol, care se ocupă de efectele împărțelii, prevede că fiecare coerede este prezumpt că a moștenit singur și imediat toate bunurile cari compun partea sa, sau cari i-au căzut prin licitațiune și că n'a fost niciodată proprietar pe celelalte bunuri ale succesiunii;

Considerând că prima consecință practică a principiului retroactivității partajului înscris în acest articol este că dispar ipotecile, înstrăinările și constituțiunile de drepturile reale, stabilite în timpul indiviziunii de către un erede asupra imobilului succesoral care nu face parte din lotul său în urma împărțelii, și că, prin urmare, drepturile concesionate sunt menținute dacă imobilul este atribuit aceluia care le-a constituit;

Considerând că, în speță, întru cât este constant că în urma împărțelii prin licitațiune publică moșia Boanta a fost adjudecată asupra intimatei Elena Focșa, dânsa este considerată, în virtutea ficțiunii din art. 786 din Codul civil, că a moștenit singură și imediat acea moșie din momentul deschiderii succesiunii, și că celălalt moștenitor, Gr. Focșa, nu a avut nici un drept de proprietate asupra ei;

Că, prin urmare, Iancu Lawer, care deține drepturile sale dela Gr. Focșa, nu poate pretinde nici un drept asupra moșiei în chestiune;

Considerând că nu se poate susține, cum se face prin motivul de casare, că Elena Focșa a voit să cumpere moșia cu sarcina în chestiune, care figura în afișele și publicațiunile vânzării, de oarece faptul că Elena Focșa n'a făcut contestație în contra publicațiunilor de vânzare, în privința contractului de vânzare a pădurii, nu se poate considera ca o renunțare din partea sa la dreptul ce-i conferă art. 786 din Codul civil;

Considerând că Curtea de apel judecând astfel, n'a comis nici un exces de putere, ci, din contră, a făcut o bună aplicațiune a articolului sus menționat, când a decis că recurentul de azi n'are nici un drept asupra moșiei în chestiune și că intimata n'a înțeles să renunțe la dreptul ce-i conferă art. 786 din Codul civil;

Că, de aceea, motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului al doilea de casare, dezvoltat în instanță și bazat pe violarea art. 123 din Proc. civilă, prin faptul că hotărîrea nu cuprinde apărările părților în scurt:

Considerând că art. 123 din Proc. civilă prevede în adevăr că hotărîrea va cuprinde obiectul cererii și apărările părților în scurt, însă aceasta sub pedeapsă

disciplinară pentru cel ce se va fi abătut, iar nu sub pedeapsă de nulitate a hotărîrii;

Considerând că pe lângă aceasta, în speță, din considerentele deciziunii se constată cari au fost apărările recurentului la instanța de fond, apărări la cari Curtea de apel a răspuns, astfel că nu s'a comis nici un exces de putere sau violare de lege nici din acest punct de vedere;

Considerând că asupra celorlalte motive de casare, depuse cu petiție separată la dosar, recurentul, prin apărătorii săi, a renunțat să le mai susțină;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

Audiența dela 12 Maiu 1909

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Florea Dănescu ș. a. cu Dumitru Lovin

Mărturisire judiciară.—Mărturisire făcută într'un proces. — Dacă acea mărturisire poate face probă în alt proces dintre aceleași părți, și dacă ea constituie un început de dovadă scrisă care se poate completa cu martori. (Art. 1206 din Codul civil).

Mărturisirea făcută într'un proces poate fi invocată și face probă în alt proces dintre aceleași părți, întru cât art. 1206 din Codul civil este general și nu cere condițiunea ca mărturisirea să fie făcută în cursul instanței în care se invoacă ca probă; în tot cazul este admis fără discuțiune, că o asemenea mărturisire constituie un început de dovadă scrisă, care se poate completa cu martori.

Deciziunea 212/909. — Casată, după recursul făcut de Florea Dănescu ș. a., decizia Curții de apel din București, s. III, No. 335/904, dată în proces cu Dumitru Lovin.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat G. Danielopol, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat C. Anastasiu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Curtea de apel a denaturat răspunsul adversarului nostru la interogatoriul ce i-au făcut, comițând un exces de putere».

II. «Cu exces de putere ne-a refuzat cererea de a dovedi cu martori drepturile noastre».

Având în vedere că Florea Dănescu și Niță Dănescu au chemat în judecată la tribunal pe Dumitru Lovin pentru a se anula un act de ipotecă, pe motiv că s'a achitat datoria ipotecară de 600 lei;

Că în dovedirea faptului plății, recurenții s'au servit la Curtea de apel de un interogatoriu făcut intimatului cu ocaziunea unui alt proces ce a fost tot între aceleași părți;

Că Curtea de apel s'a mărginit să examineze numai interogatoriul făcut la Curte, pe care îl înlătură pe motiv că nu este decizoriu în proces, fără însă să discute și interogatoriul din celălalt proces, deși recurenții au pus concluziuni formale la Curte în privința aceluia interogatoriu, ce se vede alăturat în copie la petiția de apel;

Că recurenții au mai cerut încă la Curtea de apel ca, în cazul când acel interogatoriu luat în alt proces nu ar face deplină dovadă, să se considere ca un început de dovadă scrisă, pe care să o completeze cu martori;

Că Curtea de apel nu discută și nu motivează pentru ce nu a ținut seamă de această propunere întemeiată pe interogatoriul invocat ca început de probă scrisă;

Considerând că este admis, în general, că mărturisirea făcută într'un proces poate fi invocată și face probă într'alt proces dintre aceleași părți, întru cât art. 1206 din Codul civil este general și nu cere condițiunea ca mărturisirea să fie făcută în cursul instanței în care se invoacă ca probă;

Că, în tot cazul, este admis fără discuțiune că o asemenea mărturisire constituie un început de dovadă scrisă, care se poate completa cu martori;

Că, de aceea, Curtea de apel a făcut o omisiune când nu s'a pronunțat asupra unor concluziuni formale trase de recurenții din interogatoriul făcut într'alt proces dintre aceleași părți, și omisiunea săvârșită este esențială, căci dacă Curtea ar fi discutat această probă invocată, soluțiunea procesului ar fi putut să fie schimbată;

Că, dar, motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 7 Septemvrie 1909

Președenția d-lui I. DUCA, consilier

Cerere de regulare de competență făcută în cazul lui P. S. Ioniță

Regulament de competență. — Instrăinarea amanetului pus la Creditul Agricol. — Abuz de încredere. — Pedeapsa ce are a se aplica. — Competența tribunalului. — (Art. 28 din Legea Creditului Agricol și art. 323 din Codul penal).

Faptul de a instrăina amanetul pus la Creditul Agricol, prevăzut de art. 28 din Legea Creditului, se pedepsește ca abuz de încredere; iar pedeapsa pentru asemenea fapt este aceea din art. 323 din Codul penal, iar nu aceea din art. 330, căci acest din urmă articol prevede pedeapsa pentru acei însărcinați cu paza lucrurilor sechestrate și date în păstrarea lor.

Prin urmare, faptul sus arătat fiind pedepsit de art. 323 din Codul penal, intră în competența tribunalului de a fi judecat în primă instanță.

Deciziunea No. 2.370/909. — Regulat competența în cauza lui Petre Stan Ioniță și trimisă afacerea a se judeca de Trib. Vlașca.

Curtea,

Ascultând pe d-l procuror St. Stătescu.

Deliberând,

Având în vedere că Petre Stan Ioniță, fiind dat în judecată printr'acel instrăinat doi cai amanetați la Creditul Agricol pentru suma de lei 100, Judecătoria ocolului Clejani, căreia era deferită spre judecare această afacere, prin cartea de judecată No. 450/908, își declină competența pe motiv că faptul pentru care este dat în judecată sus numitul este prevăzut de art. 28 din Legea Creditului Agricol și pedepsit de art. 322 din Codul penal și urm., care, conform art. 51 din Legea jud. de ocoale, nu este dat în competența acelor judecători de a-l judeca;

Că afacerea mergând înaintea Tribunalului Vlașca, acesta, de asemenea își declină competența pe motiv că faptul ce se pune în sarcina inculpatului intră în prevederile art. 330 din Codul penal, care, după dispozițiile art. 53 din Legea jud. de ocoale, intră în competența acelor judecători a-l judeca;

Că, față de acest conflict negativ de jurisdicție, care a întrerupt cursul justiției, această înaltă Curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că faptul de a fi instrăinat amanetul pus la Creditul Agricol, prevăzut de art. 28 din Legea Cre-

ditului, se pedepsește, conform acestui articol, ca abuz de încredere;

Că pedeapsa pentru asemenea fapt este aceea din art. 323 din Codul penal, iar nu aceea din art. 330, căci acest din urmă articol prevede pedeapsa pentru acei însărcinați cu paza lucrurilor sechestrate, și în speță nu este vorba de un lucru sechestrat și dat în păstrarea recurentului, ci de un amanet constituit Creditului Agricol pentru un împrumut;

Că, prin urmare, faptul imputat inculpatului, fiind pedepsit de art. 323 din Codul penal, este de competența tribunalului de a fi judecat.

Pentru aceste motive, Curtea, regulând competența, trimite afacerea la Tribunal.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. III

Audiența dela 19 Februarie 1909

Președinția d-lui N. BUDIȘTEANU, președinte

— Adela și Elena Georgescu și alții cu C. F. Robescu ș. a —
(Afacerea testamentului Niță Stere)

Inscripțiune în falș — Desemnarea autorului. — Dacă instanța unde s'a făcut declararea în falș e în drept să statueze asupra falșului.

Testament. — Proces-verbal de autentificare. — Semnarea de către testator în fața judeului anterior zilei în care s'a dresat procesul-verbal. — Lipsa de nulitate.

Nesemnarea redactorului testamentului. — Dacă viciază testamentul. — Lipsa raportului judeului care a instrumentat la luarea consimțământului. — Dacă poate atrage anularea autentificării.

Concubinaj. — Dacă prin el însuș poate constitui un mijloc de captațiune. — Lezarea intereselor rudelor. — Dacă poate constitui o prezumpție de captațiune. — (Art. 170 din Proced. civilă; art. 9 din Legea autentificării actelor și art. 862 din Codul civil).

1. Instanța civilă înaintea căreia se produce inscripțiunea în falș are, chiar când se desemnă autorul și este în viață, potrivit art. 170 din Proced. civilă, facultatea de a suspenda sau nu judecata, și prin urmare, de a trimite sau reține, după împrejurări, cercetarea falșului incidental.

Prin urmare, când nu este vorba, în condițiunile în cari s'a făcut inscripțiunea în falș, de o urmărire penală a autorului desemnat, ci mai mult de o constatare a falșității mențiunii din procesul-verbal de autentificare, cererea de suspendarea procesului și trimiterea pe calea penală a falșului are a fi respinsă, rămânând ca instanța de fond să cerceteze și să statueze ea asupra falșului.

2. Conform legiuirii noastre, este suficient, pentru validitatea autentificării unui testament, ca consimțământul să se dea și semnarea să se facă în fața judecătorului îndreptățit.

Prin urmare, faptul că procesul-verbal de autentificarea unui testament s'a dresat cu o zi în urma zilei în care testamentul a fost scris de testator, nu poate da actului caracterul de falș și nici întemeia o cerere de nulitate pe acest motiv, întru cât și atunci a fost iscălit testamentul tot în prezența aceluiași judecător valabil delegat.

3. Nepăzirea măsurii prevăzută de art. 9 din Legea autentificării actelor, ca redactorul actului să fie iscălit în act, nu este supusă nici unei sancțiuni, mai ales când testatorul știe să scrie și să citească.

4. În urma legii autentificării din 1886, care prevede că autentificarea să se facă de un singur judecător, lipsa raportului prevăzut de art. 862 din Codul civil, ce avea a se face de judecătorul ce instrumenta la luarea consimțământului unui testator, nu mai poate vicia forma autentificării unui testament.

5. Concubinajul prin sine însuș al testatorului cu o legatară, nu este un mijloc de captațiune care să vicieze consimțământul, dacă el nu este coroborat cu vreo manoperă sau mașinație frauduloasă.

6. Interesul celor avantațiți prin testament nu poate

constitui o prezumpțiune de captațiune, căci atunci oricând testament ar trebui să fie declarat ca rezultatul unei captațiuni din momentul ce ar conține liberalități contrare interesului rudelor.

S'a ascultat d-nii avocați G. Angelescu, N. Titulescu și N. Ionescu-Flămânda, pentru apelantele Adela Georgescu, Elena Georgescu și Maria Gângaciu;

D-nii avocați Em. Antonescu și D. N. Davidescu din partea apelantului C. Vasiliu;

D-nii avocați C. Nacu și Jean Th. Florescu, pentru Elisabeta Stănescu;

D-l avocat G. Bădescu, pentru «Societatea pentru învățătura poporului român»;

D-nii avocați M. Antonescu și B. Ștef.-Delavrancea, din partea apelanților Apostol Cristea și C. F. Robescu.

Curtea,

Având în vedere apelurile făcute de Adela Georgescu, Elena Georgescu, Maria M. Gângaciu, cu autorizația soțului ei M. Gângaciu, C. Vasiliu, Elisabeta Stănescu fostă Manea Iordache și «Societatea pentru învățătura poporului român», contra sentinței No. 172 din 1908 a Tribunalului Ilfov, secția IV, prin care li s'a respins în lipsă acțiunile d-lor C. F. Robescu și Al. Petrovici, legatari universali ai defunctului Niță Stere și contra lui Apostol Hristea și Elisabeta Stănescu prin căsătorie Manea Iordache, și cererea de intervenție făcută de C. Vasiliu contra legatarilor universali, precum și ca prematură cererea făcută de Elisabeta Stănescu prin căsătorie Manea Iordache și «Societatea pentru învățătura poporului român»;

Având în vedere acțiunea făcută pentru anularea testamentului Niță Stere din 11 Noemvrie 1904, autentificat de Tribunalul Ilfov sub No. 9591 contra legatarilor universali C. F. Robescu și Al. Petrovici, cât și aceea contra celorlalți legatari și acțiunea suplimentară prin petițiunea înregistrată la No. 43103 din 1905;

Având în vedere că prin aceste acțiuni tind la nulitatea testamentului pentru motive de formă și anume: 1) călcarea dispozițiilor art. 10, comb. cu 16, din legea autentificărilor, pentru că Niță Stere nu ar fi semnat în prezența judecătorului exemplarul testamentului în ziua de 11 Noemvrie, precum se află consemnat în procesul-verbal de autentificare; 2) călcarea art. 9 din legea autentificărilor, întru cât Al. Petrovici, intimat, care a fost redactorul testamentului, nu a semnat testamentul; 3) că cerințele din art. 862, cari prescriu facerea unui raport către tribunal, cu arătarea formelor petrecute la autentificarea la domiciliu, nu s'au îndeplinit de judecătorul Negulescu, delegat cu autentificarea testamentului, precum și, ca motive de fond, lipsa de consimțământ valabil, de oarece Niță Stere la autentificarea testamentului era rău bolnav de uremie și era inconștient de ce face, astfel că nu a putut da un consimțământ valabil, consimțământul fiindu-i smuls prin captațiune și sugestione și prin înlăturarea în mod sistematic a rudelor de sânge în tot timpul boalei;

Asupra viciurilor de formă ale testamentului:

Cu privire la motivul de nulitate, tras din călcarea art. 10 și 16 a legii autentificărilor, când se susține că testamentul a fost semnat la 10 Noemvrie de testator, deși se indică în procesul-verbal de autentificare ziua de 11 Noemvrie;

Având în vedere că apelanții C. Vasiliu, Adela și Elena Georgescu, s'au înscris în falș contra procesului-verbal de autentificare al testamentului lui Niță Stere, încheiat în ziua de 11 Noemvrie 1904, declarând ca falșă mențiunea că exemplarul depus la tribunal s'a scris în ziua de către testator în prezența judecătorului, arătând ca autor al falșului pe G. Rădulescu, ajutor de greaf, care a însoțit pe judecător și contra-semnat procesul-verbal și cerând suspendarea judecării procesului în civil până la statuarea în penal asupra falșului;

Având în vedere că această inscripțiune în falș nu

se face decât de trei din cei patru apelanți reclamanți din acțiune, că ea se face cu restricțiuni, neînțelegând a atribui făptuitorului vreo intențiune doloasă, ci un fals lipsit de orice caracter penal; că arată ca faptuitor nu pe judecătorul delegat cu autentificarea care face procesul-verbal (actul defăimat), ci pe greșier care, după lege, nu este chemat decât a contrasemna actul sau cel mult a-l scrie după dictarea judecătorului; că el poartă asupra unui punct care a făcut obiectul capătului celui mai important din acțiune, deja dedus judecăței și judecat de prima instanță care a respins acțiunea, iar ce este mai mult fără ca să susțină acțiunea d-ilor fiind dată de tribunal sentința în lipsă;

Având în vedere că, în aceste împrejurări, Curtea ar putea găsi suficiente temeiuri pentru a-l înlătura ca lipsit de sinceritatea și utilitatea ce o asemenea măsură reclamă, când este în cestiune suspendarea judecății până la facerea altor cercetări;

Având în vedere că instanța civilă înaintea căreia se produce inscripțiunea în fals are, chiar când se desemnă autorul și este în viață, potrivit art. 170 Proc. civilă, facultatea de a suspenda sau nu judecata, și prin urmare trimite sau reține, după împrejurări, cercetarea falsului incidental;

Considerând că dacă în general instanța civilă are o asemenea facultate, de a nu suspenda judecata și de a cerceta și statua ea asupra falsului, soluția aceasta se impune și mai mult în speță, unde modalitățile inscripțiunii în fals sunt de o așa natură încât exclud orice idee criminală și prin urmare și nevoia unei cercetări în penal;

Că modalitățile inscripțiunii în fals făcută de C. Vasiliu și de Adela și Elena Georgescu, sunt de o asemenea natură, se vede foarte ușor din faptul că s'au mărginit în arătarea ca autor al falsului, deși era vorba de un fals intelectual, numai la greșier, excluzând pe judecător care instrumentase, și nu numai atât, dar și în privința greșierului au căutat să-i ridice caracterul delictuos, pentru că prin apărătorii lor au declarat înaintea Curții că nu înțeleg ca să fie condamnat cineva;

Că nu se poate trage nici un argument în favoarea tezei apelanților citați, de a se suspenda judecata în civil, din dispozițiile art. 181 Proc. civilă, pentru că acest articol se ocupă de cazul când s'ar inveda indicii de culpabilitate asupra autorului sau complicelui falsului și ar fi nevoie de o judecată penală, iar nu cum este în speță unde nu este vorba de nici o vină penală, cum s'a arătat mai sus;

Considerând că nefiind vorba, în condițiunile în cari s'a făcut inscripțiunea în fals, de o urmărire penală a autorului desemnat, ci mai mult de o constatare a falsității mențiunii din procesul-verbal de autentificare, cererea de suspendarea procesului și trimiterea pe cale penală a falsului trebuie a fi respinsă, rămânând ca Curtea să cerceteze și să statueze ea asupra falsului;

Având în vedere că reținându-se astfel cercetarea falsului și punându-li-se în vedere celor ce au defăimat procesul-verbal al judecătorului din 11 Noemvrie 1904, de a prezenta mijloacele și temeiurile pe cari-și sprijină cererea lor, s'au mărginit, după cum se vede din procesul-verbal al ședinței din 25 Februarie 1909, a invoca numai depoziția fostului judecător D. Negulescu, depoziție luată înaintea Curții în ziua de 23 Februarie 1909;

Având în vedere că deși fostul judecător înaintea Curții a declarat că exemplarul testamentului deus la tribunal s'a scris în ziua de 10 Noemvrie, cum se prevede în procesul-verbal defăimat, această declarațiune nu poate fi de natură a dărâma constatarea din procesul-verbal de autentificare, mai întâi pentru că, după 4 ani și ceva dela instrumentare, a putut să nu reție în mod exact faptul, și al doilea pentru că greșierul Rădulescu, care l-a însoțit și a scris procesul-verbal, fiind cercetat și el la tribunal cu mult mai înainte îl contrazice și depune în sensul constatării din act;

Că nu se poate pune nici un temei pe depoziția fos-

tului judecător este că, independent de arătarea contrarie a greșierului, există și un act, chiar al celui fost judecător, care confirmă în mod evident că mențiunea din procesul-verbal dela 11 Noemvrie este cea adevărată și acest act este procesul-verbal dela 10 Noemvrie 1904, când a fost tot el pentru prima oară să instrumenteze și când printre operațiile ce le-a făcut la localitate în privința aceluiaș testament și de care s'a făcut mențiune prin acel proces-verbal nu se vorbește și de subscrierea testamentului în acea zi;

Că nefăcându-se de către judecător nici o mențiune în procesul-verbal dela 10 Noemvrie, că s'a scris atunci testamentul în prezența sa, prezumpția este — mai cu seamă că acest proces-verbal nu a fost atacat — că nu a avut loc în acea zi subscrierea, ci tot în ziua de 11 Noemvrie cum s'a constatat prin procesul-verbal defăimat, și prezumpția aceasta, trasă din două acte ale judecătorului, prezintă mai multă încredere decât mărturisirea lui ulterioară după 4 ani și ceva și formează astfel convingerea deplină că nu poate fi vorba de vreun fals în mențiunea cuprinsă în actul defăimat;

Considerând dar că, atât din depoziția precisă a greșierului, cât și din procesul-verbal al judecătorului din 10 Noemvrie 1909, stabilindu-se în mod neîndoios adevărul celor cuprinse în procesul-verbal cu data de 11 Noemvrie 1904, inscripția în fals trebuie a fi respinsă *de plano*, fără nevoie de o cercetare mai departe, și prin consecință a considera actul defăimat ca bun și procede la examinarea și a celorlalte motive de apel;

Având în vedere că, chiar dacă ar fi exact în fapt că testamentul s'a scris de Niță Stere în ziua de 10 Noemvrie, iar nu în ziua de 11 Noemvrie, încă această împrejurare nu poate da actului caracterul de fals și nici întemeia o cerere de nulitate pe acest motiv, pentru că și atunci a fost iscălit testamentul tot în prezența aceluiaș judecător valabil delegat, și aceasta, conform legii noastre, este suficient pentru validitatea autentificării, căci ceea ce legiuitorul cere este ca consimțământul să se dea și iscălitura să se facă în fața judecătorului îndreptățit, formalitate care s'a adus la îndeplinire la testamentul lui Niță Stere;

Având în vedere că nepăzirea măsurii prevăzută de art. 9 din legea autentificării actelor, ca redactorul actului să fie iscălit în act, nu este supusă nici unei sancțiuni; că altele sunt formele imperios cerute și prevăzute sub pedeapsă de nulitate; căci nici n'ar fi utilă, dealtmintrelea, întru cât Niță Stere știa ceti și scrie, și garanția pentru care legea a prescriș figurarea la autentificare și a redactorului actului nu avea ce căuta; că, dealtmintrelea, aceasta este confirmat de o jurisprudență constantă a instanțelor noastre;

Având în vedere că, întru cât complexul de forme prevăzut de art. 861—863 din Codul civil la testament, au făcut obiectul principal al formelor autentificării, generalizându-se la toate actele prin legea autentificării actelor; că autenticitatea nu se mai dă decât de un singur judecător; că acela care instrumentează cu delegația la domiciliu, aduce la îndeplinire desăvârșită instrumentarea complexului de forme de autentificare, și ca atare nu mai poate avea nici o rațiune, nici o utilitate, raportul prescriș de art. 862 din Codul civil, care se obișnuia, fiind necesare înainte de legea asupra autentificării din 1886; că, ca atare, lipsa acestui raport nu poate cu nimic vicia forma autentificării testamentului lui Niță Stere, fiind, dealtmintrelea, admis că prin noua lege, cu art. 33 al ei, s'a desființat prescripțiunile art. 861 și 163 din Codul civil.

Asupra mijloacelor de fond:

Considerând că dispozițiunile testamentare sunt susceptibile de a fi anulate oricâteori nu sunt expresiunea unei voințe libere și luminate din partea testatorului;

Considerând că captațiunea și sugestiunea nu pot atrage nulitatea unui testament, decât atunci numai când ele au fost însoțite de manopere frauduloase, cari

au determinat pe testator de a dispune în persoana aceluia care le-a întrebuițat; că captațiunea fiind o întrebuițare de mijloace cari tind să inducă în eroare pe cel ce voiește să testeze prin faptul cuiva de a câștiga bunăvoința unei persoane prin demonstrațiuni de amicitie, prin îngrijiri asidue și de a obține prin aceste mijloace liberalități determinate de afecțiunea ce a parvenit să inspire, nu este suficient pentru a constitui un viciu al consimțământului acelei persoane, chiar dacă acele mijloace n'au fost puse în acțiune decât numai și pentru obținerea liberalităților; că atât doctrina cât și jurisprudența stabilesc că numai atunci captațiunea viciază consimțământul când este întovărășită de fraudă, de manopere frauduloase;

Considerând că din ancheta numeroșilor martori audiați la tribunal nu s'a putut stabili nici vreo izolare a lui Niță Stere, căci oricine îl putea vizita, nici vreo influență supărătoare și defăimătoare din partea legatarilor cari frecventau obișnuit pe N. Stere, cu privire la rudele reclamante azi;

Considerând că faptul concubinajului ipotetic al lui Niță Stere cu legatara Elisabeta, după cum s'a articulat, încă prin sine însăși nu este un mijloc de captațiune, care să vicieze consimțământul, necoroborat fiind de vreo manoperă sau mașinație frauduloasă, care nu se stabilește cu nimic, traiul îndelungat împreună explicând cu suficiență posibilitatea unei afecțiuni sincere din partea testatorului, și prin urmare a liberalităților pe cari le-a dispus prin actul său de ultimă voință;

Având în vedere că, dacă Niță Stere suferea de uremie și că această maladie poate prezenta fenomene de leziuni cerebrale, această perioadă a maladii nu se dovedește a se fi manifestat la decedatul Niță Stere, precum nu reiese nici din arătarile medicilor, nici din descrierea purtării sale cu ocaziunea autentificării testamentului, fie după arătarea judecătorului, fie a greșierului și a răspunsurilor dela întrebările făcute de judecător, ca atare deducția din boală a slăbirii intelectului său pentru a primi cu facilitate poveștile interesate ale anturagiului său de a-l îndupleca la liberalitățile făcute prin testament, nu este întemeiată. Intr'adevăr, în ambele zile el vorbește cu judecătorul, se scoală, deși cu ajutorul altuia, și se așează la masă, situațiuni cari exclud ideea unei crize nervoase uremice;

Având în vedere că interesul celor avantajați prin testament nu poate constitui o presumpțiune de captațiune, căci atunci orice testament ar trebui să fie declarat ca rezultatul unei captațiuni din moment ce ar conține liberalități contrarii interesului rudelor; că, examinând seria depozițiilor testamentare ale lui Niță Stere, se vede că nu a fost nici sugestiune, nici captațiune; că Niță Stere nu a legat toată averea legatarilor intimați, ci a făcut numeroase legate de valori însemnate, ce absorb cea mai mare parte a averii; că nu se poate susține inconștiența sa, și că, din contră, avea deplină luciditate de spirit, se vede de asemenea din varietatea de dispozițiuni, cari corespund atât părții sentimentale a omului, cât și a ideilor sale religioase, de oarece în testament se văd legate la persoane cu cari a trăit ani îndelungați, la instituții de binefaceri și refacerea bisericii Spirea Nouă, legate cari poate tocmai l-au condus la alegerea lor, unul ca om cu destulă pricepere, fiindu-i cunoscut de ani îndelungați, iar celălalt un om cu situațiune marcantă și persoană cunoscută în administrațiunea orașului;

Considerând că dovada mașinațiunilor întrebuițate pentru a căpăta voința defunctului ca să testeze, precum a făcut Niță Stere, care este motivul de fond pentru anularea testamentului său, nefiind întemeiată, cată a fi respinsă;

Că «Societatea pentru învățatura poporului român» nu justifică punerea în posesie a legatarilor universali și prin urmare cererea sa fiind prematură, bine a fost respinsă de tribunal, și deci apelul, nefiind întemeiat, urmează a se respinge;

Având în vedere că apelanta Elisabeta Stănescu, recunoscând în instanță că legatarii universali nu sunt trimiși încă în posesiune, astfel că tribunalul bine a respins ca prematură cererea de liberarea legatului său, a declarat că șișiretrage apelul; că, dar, Curtea urmează a lua act de declarațiunea numitei apelante;

Pentru aceste motive, în majoritate, respinge;

(ss) N. Budișteanu, G. Sărățeanu, St. Mladoveanu, D. Florescu.

O p i n i u n e

Având în vedere că apelanții C. Vasiliu, Adela și Elena Georgescu, s'au înscris în falș în contra procesului-verbal de autentificare al testamentului lui Niță Stere, încheiat de judecătorul D. Negulescu în ziua de 11 Noemvrie 1904, declarând ca neadevărată arătarea că exemplarul depus la tribunal s'a subscris de către testator în prezența judecătorului și arătând ca autor al falșului pe ajutorul de grefă G. Rădulescu, care a însoțit pe judecător la domiciliul testatorului și contra-semnat procesul-verbal de autentificare;

Având în vedere că pentru dovedirea acestui falș, C. Vasiliu, Adela și Elena Georgescu, au cerut suspendarea judecății în civil până la statuarea în penal asupra falșului;

Având în vedere că, potrivit art. 170 din Proc. civilă, suspendarea judecății este facultativă, judecătorii în civil putând proceda singuri la cercetarea falșului incidental;

Având în vedere că deși ajutorul de grefă G. Rădulescu, ascultat ca martor la tribunal, a confirmat arătarea din procesul-verbal dela 11 Noemvrie 1904, cum că exemplarul destinat a rămâne la tribunal a fost semnat de testatorul Niță Stere în prezența judecătorului, totuși această depunere este desmințită de însuși judecătorul D. Negulescu, ascultat ca martor de Curte, care a arătat că iscălirea testamentului de către Niță Stere s'a făcut în ziua de 10 Noemvrie 1904, când fusese delegat pentru întâia oară spre a-i autentifica testamentul;

Având în vedere că chiar procesul-verbal din 10 Noemvrie 1904 ar lăsa să se vadă că formalitățile cerute de Codul civil pentru testamentele autentice, precum și cele din legea pentru autentificarea actelor, ar fi fost îndeplinite în ziua de 10 Noemvrie 1904, căci judecătorul prin acest proces-verbal menționează că «a încuviințat autentificarea testamentului și liberarea lui în primirea d-lui C. F. Robescu»;

Că față cu contrazicerea ce pare a rezulta între procesele-verbale dela 10 și 11 Noemvrie 1904, și față cu depozițiunile absolut deosebite ale martorilor Negulescu și Rădulescu, data semnării testamentului rămâne nehotărâtă, astfel că, pentru determinarea ei, o cercetare de către Curte se impune;

Pentru aceste motive, subsemnatul sunt de părere de a se face de Curte cercetări prin noi dovezi dacă semnătura lui Niță Stere de pe exemplarul testamentului rămas la Tribunalul Notariat s'a făcut în ziua de 11 Noemvrie 1904, sau înainte.

(s) N. Procopescu.

TRIBUNALUL ILFOV, S. III

Audiența de la 22 Maiu 1909

Președenția d-lui P. HAGIOPOL, președinte

Sofia Petriceanu cu George C. Barozzi

Sentința civilă No. 334

Constructor de bună credință.—Intinderea construcțiunii peste limitele terenului său, încălcând proprietatea vecină. — Cazul când acea încălcare nu-i prezintă nici o utilitate. — Obligațiunea lui de a plăti în acest caz valoarea terenului încălcat. — (Art. 494 din Codul civil).

Dacă este adevărat că proprietarul care a depășit limitele terenului său și, grație încălcării, a întins construcțiunea și asupra terenului vecinului, când este de bună credință i se recunoaște dreptul la o indemnitate; acest drept însă încetează când acea construcție nu-i prezintă nici o utilitate proprietarului vecin sau îl prejudiciază, și în acest din urmă caz, cel ce face încălcarea fără să-i fie utilă e ținut a-i plăti cel puțin valoarea terenului proprietarului încălcat.

Tribunalul,

Asupra apelului d-nei Sofia Petriceanu, făcut prin petiția înregistrată la No. 1463/908, contra cărții de judecată cu No. 1463/908 a judecătoriei ocol. VI București, prin care a fost obligată să lase în posesiunea reclamantului George C. Barozzi o porțiune de teren încălcată prin construcțiunea imobilului său pe o lungime de 5 metri, 50 c. m., începând de la extremitatea despre răsărit a zidului, pe o lățime de 6 c. m.; iar în caz contrar a autorizat pe reclamantul George C. Barozzi a face această dărâmare până la concurența sumei de una sută lei;

Având în vedere că din debaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată: că d-l avocat G. C. Barozzi este proprietar în strada General Lahovary No. 41 și vecin cu imobilul din strada General Lahovary No. 43, proprietatea d-nei Sofia Petriceanu; că d-na Sofia Petriceanu, prin construirea clădirii de pe proprietatea sa, a încălcat cu această construcție pe proprietatea d-lui G. C. Barozzi, depășind într'însa o suprafață de teren în lungime de 5 m., 50, c. m. și de 6 c. m. lățime. Că d-l G. C. Barozzi, pretinzând că prin această construcțiune a fost deposedat de parte din proprietatea sa, a intentat această acțiune posesorie la judecătoria de ocol contra d-nei Sofia Petriceanu ce s'a admis, care este dedusă prin apel judecătii tribunalului și face obiectul acestui proces. Acestea sunt faptele.

Având în vedere că d-l G. C. Barozzi, prin d-l avocat Ulvineanu, susține că prin construcțiunea ce d-na Sofia Petriceanu a clădit a încălcat, depășind, o porțiune de teren în proprietatea lui și cere a fi obligată a o delăsa în posesiunea sa, iar în sprijinirea acestei cereri invoacă: actele de proprietate, actul de expertiză dressat de d-l inginer C. Mihăilescu și depozițiile martorilor ascultați cu ocazia cercetării locale ordonată prin jurnalul cu No. . . . de d-l judecător de ocol;

Având în vedere că d-na Sofia Petriceanu, prin d-l avocat C. Popescu, nu contestă că, datorită unei greșeli a d-lui arhitect și antreprenor ce au clădit construcțiunea sa, au depășit o porțiune de teren în proprietatea d-lui G. C. Barozzi, dar se opune la această cerere și susține, în primul rând, că această acțiune este rău îndreptată ca acțiune posesorie nefiind făcută chiar în anul deposedării prin această construcțiune, și, în al doilea rând, că porțiunea de teren încălcată fiind de minimă importanță, nu ar legitima dărâmarea imobilului sau acordarea unei daune;

Având în vedere că din actele de proprietate, din actul de expertiză, din depozițiile martorilor și chiar din recunoașterea d-nei Sofia Petriceanu făcută la prima instanță, reiterată și înaintea tribunalului, se constată că construcția clădirii d-nei Sofia Petriceanu a depășit din proprietatea sa peste proprietatea d-lui George C. Barozzi pe o porțiune de teren în lungime de 5 m., 50 c. m. pe 6 c. m. lățime;

Având în vedere că, în principiu, nimeni nu poate fi silit, într'un fel sau altul, a ceda proprietatea sa și legiuitorul, pentru a se sancționa mai energic dreptul de proprietate, prin dispos. art. 494 din Codul civil, acordă proprietarului pământului dreptul de a îndatora pe persoana străină ce i-a clădit construcțiuni de a și le ridica;

Având în vedere însă că chestiunea dacă proprieta-

rului, care a depășit prin construcțiune peste limitele terenului sau în proprietatea vecină, îi sunt aplicabile dispozițiunile art. 494 din Codul civil, deși discutată, cel puțin parte din doctrina și jurisprudența, întemeiată pe considerațiuni economice sociale și pentru lipsa de interes, sunt de acord a recunoaște că atunci când constructorul este de bună credință sunt aplicabile aceste dispozițiuni și trebuie a concilia ambele interese. (Vezi: *Droit civil*, Baudry-Lacantinerie, vol. V, *des biens*, pag. 256, paragr. 377, nota 1, 2);

Având în vedere că dacă este adevărat că proprietarul care a depășit limitele terenului său și grație încălcării a întins construcțiunea și asupra terenului vecinului, când este de bună credință i se recunoaște dreptul la o indemnitate, acest drept însă încetează când acea construcție nu-i prezintă nici o utilitate proprietarului vecin sau îl prejudiciază;

Având în vedere că din momentul ce acesta este principiul și odată ce este constant că d-na Sofia Petriceanu, prin această construcțiune, a întins proprietatea sa cu această porțiune de teren în proprietatea vecină a d-lui G. C. Barozzi fără să-i fie utilă, este ținută a-i plăti, dacă nu alte daune cel puțin valoarea lui;

Având în vedere că a admite altfel, ar fi a legitima ca d-na Sofia Petriceanu să dețină această proprietate fără cauză, a se îmbogăți în paguba d-lui G. C. Barozzi, ceea ce nu se poate susține;

Având în vedere că tribunalul, apreciind localitatea terenurilor, întinderea lor, poziția proprietăților, găsește că suma de 1000 lei nu are nimic de exagerat, ea este dauna cea mai puțină ce a putut suferi și care se poate acorda d-lui G. C. Barozzi pentru despăgubirea acestei porțiuni de teren;

Având în vedere că în ce privește finele de neprimire a acțiunii posesorii este nefundată întru cât din depozițiile martorilor și data introducerii cererii se constată că d-l G. C. Barozzi a făcut această acțiune chiar în anul deposedării sau mai bine zis în anul când s'a început această construcțiune.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite apelul, etc.

(ss) Hagiolopol; V. Dumitrescu.

Grefier (s) B. Nicolescu

A apărut: *Tratat de drept comercial după doctrină și jurisprudență. Despre asociațiunile în participație și societățile civile și străine*, volumul II, partea 1, de C. N. Toneanu, avocat, Galați. Se găsește de vânzare la librăria Negoescu și Manițiu pe prețul de 4 lei, unde se află și volumul I pe preț de 8 lei și *Falimentele*, partea I și II, ambele pe preț de 6 lei.

În editura librăriei *Larose & Tenin*, Paris, a apărut o lucrare foarte interesantă: *La nature juridique de la transmission par décès et la succession des parents légitimes*, de d-l W. Fildermann, doctor în drept. *Prețul 10 lei*. Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal direct la administrația ziarului «Curierul Judiciar» București, sau să plătească numai la prezentare în mâna încasatorilor I. RIVEANU pentru provincie și I. ST. TUDOROIU pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu mateă, investite cu ștampila: CURIERUL JUDICIAR.